

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy hóra	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és Oszánai Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, november 25.

„Európa — béke nélkül.”

(A volt olasz miniszterelnök könyve.)

GENF. A svájci sajtó élénken foglalkozik Nitti volt olasz miniszterelnöknek „Európa — béke nélkül” címen megjelent könyvével. A rendkívül érdekes tanulmányban Nitti azzal a politikai és gazdasági helyzettel foglalkozik, amely a háború után az egyes államokban kialakult. A mostani állapotok megszüntetésére és a béke biztosítására a következőket ajánlja:

1. Töröljék el a jóvátételi bizottságot és módosítsák a népszövetségi egyezmény 5. és 10. szakaszát olyan értelemben, hogy valamennyi legyőzött országot is vegyék be a szövetségbe. A jóvátételi bizottság jogkörét megfelelő módosításokkal ruházzák a Népszövetségre. 2. Vegyék revizió alá a szerződéseket. Erőszak nélkül és a mostani szerződések hirtelen lerombolása nélkül kell ezt a reviziót végrehajtani: 3. Fenn kell tartani mindazokat a kötelezettségeket, amelyek Németországnak, valamint a többi legyőzött államnak lefegyverzésére vonatkoznak, ezenkívül Angliának és Oroszországnak katonai biztosítékot kell nyújtania Franciaország számára. Nitti ajánlja az Oroszországgal való érintkezés felvételét. Nagy vonásokban vázolja egy egyetemes pénzügyi újjászervezés tervét. Könyvét a következőkkel végzi:

— Ha nem akarjuk, hogy győztek és legyőzöttek egymásután roskadjanak össze és közös véget érje atól azokat, akik túlságosan sokáig gyűlölték egymást, biztosítani kell mindenáron a békét. Egész Európa összeomlik, ha nem találjuk meg az élet feltételeit és ha nem állítjuk helyre a gazdasági egyensúlyt, amelyet a háború fenekestől fel forgatott. Európa szorongva várja a békét, amelyet eddig még nem csináltak meg.

Egységes nyugdíjtörvény.

(Ne legyen elégtelenség.)

BUCURESTI. A pénzügyminiszterium nyugdíjügyi vezérigazgatója az új területek és a régi királyság nyugdíjügyeinek egységesítéséről szóló törvényjavaslaton dolgozik. Azt mondják, hogy az erdélyiek elégedetlenek a régi királysághoz tartozó nyugdíjtörvényvel, mert ott több előnyben részesülnek. A pénzügyminiszterium delegátusa most az erdélyi nyugdíjügyi törvényeket tanulmányozza. Az új egységes törvényvel arra törekcsenek, hogy senkinek se legyen oka elégedetlen-

ségre, mert egész Románia területére vonatkozóan egységesen fogják szabályozni az ügyet. Ti-

tulescunak a külföldről való hazatérésekor előterjesztik az új javaslatot.

dő az utlevélhivatalnak, 25 leu pedig az adóhivatalban rovandó leu. Az utlevelek kiállítása a leggyorsabban megy végbe. A kérvényezők utleveleiket két-három nap alatt megkapják.

Orezeanu marad

a lakásbérbeadó bizottság elnöke

Ma érkezett vissza Bucurestiből Orezeanu Romulus táblabíró, aki az igazságügyminiszteriumban járt el az aradi lakásbérbeadó bizottság elnök tisztjének kérdésében. Tudvalevő ugyanis, hogy a cluj-i igazságügyi reszort a timisoarái tábla útján dr. Popovicu Sever táblabírót nevezte ki a bérbeadó bizottság elnöki tisztségére anélkül azonban, hogy az eddigi elnök, Orezeanu táblabíró elmozdítása az elnöki tisztségből megtörtént volna. Az igazságügyminiszter, akit Bucurestiben személyesen keresett fel Orezeanu táblabíró, állásában megerősítette és így továbbra is ő marad a bérbeadó bizottság elnöke.

Háromszázezer lei

az aradi tanonc-títhon céljaira.

Hivatalos körök már régebben foglalkoztak azzal a tervvel, hogy az élelmezési reszort főlegéből fennmaradt huszmilliónyi összeget filantropikus és kulturális célokra osszák fel. Több miniszter úgy nyilatkozott, hogy ebből az összegből Erdély nemzetiségi kisebbségei is, számarányukhoz mérten részesülhetnek. A Román Távirati Iroda most beavatott helyről jelentette, hogy a minisztertanács határozott az összeg felosztásáról. A felosztásra Groza miniszter tett javaslatot és így a közel huszmilliónyi összeget, melyből Aradnak is juttatnak, filantrop és kulturális célokra használják fel. A minisztertanács Mihali Tivadar minisztert bizta meg a határozat végrehajtásával. Arad a következőképpen részesül a felosztásra kerülő összegből: a felállítandó tanonc-títhon részére 300.000 leu és az aradi Egyesülés szoborra 10.000 leu jut. Míg a kisebbségek filantropikus és kulturális intézményeire összesen 700.000 leu jut.

— Az Unio vatikáni követő

Newyork. Az Egyesült Államok képviselőt küldenek a Vatikánhoz.

A jövő héten megalakul az új Bethlen-kormány.

(Nem bocsátják szabadon Andrassyókat.)

BUDAPEST. Gróf Bethlen István miniszterelnök ma megjelent a kereszténypártban, ahol a vezetőkkel bizalmas megbeszélésre vonult vissza. A képviselők kérdésostromaira kijelentette, hogy alkalmasint csütörtökön designálják miniszterelnökké. Utána azonnal érintkezik a pártvezérekkel és előterjeszti programját és összeállítja a kabinet listáját. A letartóztatott politikusok szabadon bocsátására a kormányban meg volt a hajlandóság, de azt egyelőre a néphangulat miatt nem teheti meg, külpolitikai szempontból még kevésbé, nehogy Magyarország ellenségei felhasszák, hogy a kormány azokat pártolja, akik az exkirályt be akarták hozni. Valószínűleg a jövő héten megalakul az új kormány és kedden vagy szerdán bemutatkozik a nemzetgyűlésnek. Az új program legfőbb pontjai pénzügyi és gazdasági kérdések megoldására vonatkoznak.

A kisgazda párt bizalmas értekezletet tartott, amelyen nagy- atádi Szabó István pártelnök azt hangoztatta, hogy a pártszövetség megfelelőbb az egységes pártnál. A kisgazda párt bizonyos feltételekkel támogathatná az egységes pártot. Kovács J. István a gyűlés folyamán kijelentette, hogy az új nemzetgyűlési választások kiírását rövidesen elkerülhetetlennek tartja. Végül nagy- atádi Szabó István arra kérte a párttagokat, hogy ne távozzanak el Budapestről, mert a közeli napokban sorsdöntően fontos kérdésekben kell dönteniük. Nagy- atádi Szabó István nyilatkozott az újságíróknak. Kijelentette, hogy az új kormányzó pártnak

csupán a kisgazda párt lehet a gerince. A kisgazda pártban az a vélemény, hogy az új kormánynak most már nem egységes párt ra, hanem a többségi pártra kell támaszkodnia. A kisgazda párt megnövekedett az utóbbi időben, a keresztény párt pedig két frakcióra oszlott.

Új beosztások

a rendőrségen.

(Megkezdte működését az utlevélhivatal.)

Grifa Ovidiu rendőrprefektus ma délelőtt befejezte az aradi rendőrtisztek új beosztását. Az új beosztás szerint az I. kerületi rendőrkapitányság vezetője Stiopu János, II. kerületé Mladin Jenő, a III. kerületé Giurgiu Romulus, a IV. kerületé Laza János, az V. kerületé Miskutia Ilkés. A kihágási osztály vezetőjévé Giulán Arkadiét, a bejelentő hivatal vezetőjévé Sabau Cornelt, iktató hivatal vezetőjévé Musca Jakabot, nyomozó osztály vezetőjévé Jancu Traiant, az adminisztrációs osztály vezetőjévé Stana Traiant, az utlevél osztály vezetőjévé Dragicu Atreilt, a cselédügyi hivatal vezetőjévé pedig Teodor Miklóst nevezte ki.

Az aradi államrendőrségnél működő utlevélhivatal a mai napon megkezdte működését. Az utlevél kérvényezőknek ugyanazokat az okmányokat kell csatolni kérvényeikhez, mint eddig. A kérvény benyújtásánál 25 leu fizeten-

Botrány Budapest közgyűlésén. (Baracs Marcellt elítélték szék- sértésért.)

Budapest. A főváros közgyűlésén izgalmas jelenetek játszódtak le. Eber Antal a főváros gazdálkodása felett mondott bírálatot zajos közbeszólások mellett. Dr. Baracs Marcel demokrata városatyja odakiáltotta a keresztény-pártnak:

— Demagóg banda!

Ezután kitört a vihar és ilyen felkiáltások hangzottak:

— Nem tűrhető! Ki kell dobni!

Baracs körül csakhamar tolongás támadt és a tettelegességet csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett megakadályozni. Baracs ezután az elnök felszólítására bocsánatot kért a közgyűléstől, de a többség ezt nem fogadta el és széksértésért 200 korona pénzbírságra ítélte Baracs Marcellt.

Európa átjáró háza.

(Miből él ma Bécs?)

BÉCS. A parlamentből a Hauptlegraphenamt épületében levő Journalistenzimmerig jó ötperces út, 400 koronát kér a konfiss. egy hamisítatlan hamisított Egyiptische III. Sorte cigarettáért a pincér 10—12 koronát kér. Egy angol fuvarlevéllel ellátott posztból készült öltönyért másodrangú szabó sem röstell már 120.000 K-t igényelni, sőt az elsőrendű szabócégek a fizetést már csak angol fontban, dollárban, frankban — ha nagyon előzékenyek akarnak lenni, esetleg leiben, szokolban is elfogadják. Egy fehér kávé kondenzált tejjel 60—100 korona, heretvátkozási alapdíj 50 K, zsemle is 18 K, husétel — minden körítés nélkül — alapára másodrendű étteremben 200 K, egy újság 16 K, a villamosjegy 400 napnál 16 K, egy pár férfi cipőt 12—14.000 K-án alul lehetetlen vásárolni. Hasonló a helyzet az ételmiszerek árárnál is.

Péntek tellemzik, hogyan él ma Bécs. A kérdések kérdése: miből él? — Ábból, hogy átjáróház. Olasz, magyar, szláv, lengyel, román, francia beszéd utcán, kávéházban, vendéglőben, színházban, mindenütt. Miből él ma Bécs? — Valutából, börzéből, sibilásból, konjunkturából és — — — koldulásból. . . . Soha sehol annyi fantasztikus kalandor, ekzisztencia nélküli ekzisztencia, mint ma a volt császárvárosban. A tisztességes munkának a fix jövedelemnek se értéke se értelme. A zürichi kurzustól függ itt százezreknek megélhetése. A spekuláció áporodott levegőjében rohad itt most majd minden. Vendéglőbe járó embernél ma itt a legkisebb számbavett pénzegység tízezerkoronás. Ezeket a barnás-szürkés papírokat tömegestől látni, jobb vendéglőben egy este annyit váltanak föl belőle, hogy — mint egy éttermi főpincér mondta — naponta félmillió korona válópénzzel kell az üzletbe mennie. A százkoronás körülbélül a régi krajcár szerepét vette át. Minden elfolódott, megváltozott, csak egy maradt meg: a Gemülichkeit.

— Hogy van? — kérdezik egymástól az emberek Bécsben.

— Minden bizonyos jobban, mint a jövő héten. . . — Ez a találó válasz.

Nem lehet beadni az adóvallomásokat

(Közeledik a terminus. — Csak délelőtt!)

Az adóvallomásokat tudvalevőleg december 1-ig kell minden adózónak benyújtani. A közönség legnagyobb része még most sem tudja kiállítani a komplikált ivateket és kivétel nélkül mindenkinek keresni kell ügyvédet vagy más hozzáértő embert, aki segítségére van az iv kitöltésében. Mikor a fél nagynehezen kitöltötte az ivét és be akarja adni a pénzügyigazgatóságon, meglepetéssel konstatálja, hogy a nagy tömeg miatt nem képes bejutni a szobába. A pénzügyigazgatóság dacára annak, hogy az újabb rendelkezések szerint délután is van hivatalos óra, mégis csak délelőtt veszi át a kitöltött

ivateket. Nem lehet kívánni az adózóktól, hogy napokat töltsenek el azzal, hogy a pénzügyigazgatóság folyosóján várják, amíg rájuk kerül a sor az adóvallomási ivatek beadásával. Sokan reggeltől délig ott állnak és mert délben becsukják a hivatalt, másnap reggel újból kezdhetik előlről ezt a torturát. A közönség érdekében kérjük a pénzügyigazgatóságot, hogy délután is fogadja el a jövőben az adóvallomási ivateket, mert nem lehet a hivatal esetleges hibájáért a közönséget felelőssé tenni és kötelezni, hogy a késés miatt kirott magas pénzbíntetést megfizesse.

Elsőbbségi jog a lakásra. Tömeges felmondási per a bíróságnál.

Ma délelőtt tömegesen keresztek fel *Motorca* Coriolánt, a bérbeadó hivatal főnökét olyan lakók, akiknek a háztulajdonos kétszerezése, illetőleg háromszorosára emelte fel a házbért. Ezek a lakók vagy csak részben vagy egyáltalán nem fogadták el a háztulajdonosok nagyarányú béremelését és ezért a bérbeadó hivatal főnökéhez fordultak, mert a háztulajdonos egyben fel is mondott nekik. *Motorca* Coriolán kijelentette, hogy

a háztulajdonos felmondhat ugyan de az új lakástörvény 38. paragrafusa értelmében a régi lakó elsőbbségi jogon adhat be kérvényt felmondott lakására. Igen sok lakónak pénteken fogja tárgyalni a járásbíró felmondási ügyét. A bérbeadó hivatali főnök ezeknek azt a tanácsot adta, hogy a bíróság előtt hivatkozzanak a törvény illető paragrafusára és egyben azonnal nyújtsák be a lakásra kérvényüket.

Irodalom és művészet.

* A városi színház heti műsora. Pénteken d. u. 6 órakor az először Sylvio lovag. Szombat d. u. 5 és fél óra. kor: Offenbach, László Andorral. Vasárnap d. u.: Lotti ezredesei. Este: Mágna Miska.

* Sylvio lovag. Ma pénteken este 6 órakor A. bérletben kerül színre Bárd Oszkár nagyhirű színműve, a Sylvio lovag először. A főszerepekben: Csige Böske, Zilahy Irén, Keleti Gizi, Gömör Emma, Mészáros, Darvas, Kallós, Sipos, Faludy és Ács.

* Offenbach — László Andorral. Holnap, szombaton délután 5 órai kezdettel bérletszünetben kerül színre Offenbach, az idény legnagyobb sikerű operettje. A címszerepet ezúttal László Andor itt először játssza, a női szerepeket Horváth Mici, Halmos Mici és Szegő Lili.

* Mágna Miska Lotti ezredesei. Vasárnap két népszerű operette kerül színre, délután Lotti ezredesei, a női szerepben Szegő Lili a férfi szerepeket Inke, Barics, Sebestyén, Selmeczy és Faludy játsszák. Este László Andor felléptével a Mágna Miska kerül színre. Baracs szerepében László Andor, Horváth Mici Marcsát, a címszerepet Sebestyén Jenő játssza. A többi főszerepek Halmos Mici, Inke, Darvas, Ács és Faludy kezében vannak.

* Poór Lili felléptei. Poór Lili hétfőn kezdi meg felléptéinek sorozatát a Vengerkák színműben. Kedden és szerdán a Negyvenéves asszony újdonság címszerepét játssza, csülörtök délután a Mandarinban és este a Taifunban lép fel. Ezen előadások jegyeit a színházi pénztár már árusítja.

* Heiden nyolcas számú quartettje egészíti ki a Kölcsey-Egyesület vasárnap délutáni Dante-Babics zsúrtját. A

nagy zeneköltőnek ez a gyönyörű alkotása méltán illik az adott keretbe, s nagyban hozzájárul majd a délután nyújtásának emeléséhez. A vonósnegyes a következőkből áll: I. hegedű — dr. Kell József, II. hegedű Kell Rezső, viola Zoltay Mátyás és csello Mültermüller József zenetanárok. Csupa olyan, Aradon jól ismert, régi muzsikális név, mely magában fél sikert jelent.

* Küri Klára Amerikába megy. Budapest. Küri Klára a jövő héten Amerikába utazik, ahol negyven hangversenyre kapott szerződést.

MOZI. * „A gályarab“ mai bemutatója az Apollóban. Irodalmi és művészi esemény színhelye lesz ma, pénteken az Apolló színház. Bemutatásra kerül a Balzac hasonló című világhíres regénye nyomán készült monumentális kalandorfilm: A gályarab, mellyel az Apolló-színház a téli szezon pompás slágereinek sorát nyitja meg. Balzac e regényében nem az életet szatirizáló író, mint legtöbb művében, hanem szíves fantáziával s leblincselő elbeszélő stílusában mondja el egy gályarab idegesítően érdekes kalandjait. Balzac regénye filmre való áültetésében semmit sem veszített irodalmi értékéből, mert olyan invenciózus művész vállalta e nem könnyű feladatot, mint Wegener Pál, a német színész büszkesége akit ismert filmszerepein keresztül mi is megszerettünk és megtanultunk nagyra becsülni. Wegener filmművészeti sikereit nagyban emeli „A gályarab“, amely izgalmas és változatos meséjével, de nagy vonalú és stílusos rendezésével is kétségtelenül el fogja érni itt is azt a páratlan sikert, ami e film diadalutját jelzi. A címszerepet maga Wegener játssza s lehetőségének minden csillogó művészetét viszi bele alakításába. A filmet, tekintve annak nagy terjedelmére, az Apolló két részben mutatja be. Az első

rész három napig marad műsoron. E pompás nagyszabású film a Dorian film-vállalat márkáját viseli.

* Magyar film premierje az Urániában. (Az ötödik osztály.) Egy nem mindennapi film bemutatója kerül bemutatásra péntektől kezdve az Urániában. „Az ötödik osztály“ a címe a pompás magyar filmújdonságnak, amelyet a budapesti Star filmgyár dolgozott fel. A négyfelvonásos diáktörténet, melyben a gimnázista diákok csínytevésai és turpissága sok derűt fakaszt a szemlélőnek. A főszerepet Lóth Illa, a bájos magyar művész nő alakítja.

Védekezés a járványok ellen.

(A főorvos intézkedésel.)

A városi orvosi hivatalnál ma két sarlach esetet és egy Heine-Medin gyermekbénulást jelentettek be. Dr. Cucu Vazul városi orvos a legszélesebbkörű intézkedéseket tette a járványok továbbterjedésének megakadályozására. Az összes iskolák tanítóinak felszólítást küldött, hogy tartsanak előadást a gyermekeknek a járványos betegségek elleni védekezésről. Azonkívül intézkedett, hogy azokban a házakban, ahol járványos betegségek fordultak elő, a kapu alatt vörös cédulát ragasszanak ki, alatta pedig román és magyar nyelven részletes közlést a betegségek elleni védekezésről, amit az orvosi hivatal küld.

Meghiusult király-puccs.

(Tiltakozás egy részvétlávrat miatt.)

BERLIN. A berlini kormánykörök arról értesültek, hogy a bajor monarchisták Ruprecht trónörökös királyt akarják kikiáltani. A puccs azonban a trónörökös vonakodásán meghiusult.

BERLIN. A magyar királyi kormány Lajos bajor király temetésekor részvétlávratot küldött fiának, amelyben a volt trónörökös Öfelsége megszólítással illette. A német kormány most diplomáciai uton tiltakozni akar, mert a német köztársaság kigunyolását látja a magyar kormány eljárásában.

Lassan megy az értékbecslés.

(Tizenkét ház helyett — nyolc.)

Az értékbecslő bizottságok holnap pénteken a következő munkát végzik: I. komisszió Gáj, Szerb utca. III. komisszió Str. Theodor Contea (Pölsenberg Ernő utca) és Str. Garagiale (Csiky Gergely utca). V. komisszió Str. Baritru (Rákóczi utca). VI. komisszió Str. Oituz (Illés utca.)

Ma gyűlésre jöttek össze az értékbecslő bizottságok vezetői és beszámoltak eddigi munkaeredményeiről. Megállapították, hogy a bizottságok az előirányzott 12 ház helyett csak 7—8 ház becsülését végzik naponta. Így majdnem lehetetlenség, hogy a törvényben előírt 70 nap alatt végezzenek munkájukkal a bizottságok.

Megakadályozott vasuti szerencsétlenség

Ma reggel a Timisoarától Aradra jövő vonat Vinga és Orcifalva között haladt, amikor a nyílt pályán hatalmas zökkenéssel hirtelen megállott. Közvetlen előtte állt a sinen egy tehervonat, amelyet szintén ebben a pillanatban sikerült megállítani. Valószínű, hogy téves jelzés folytán Vingáról elindítottak egy tehervonatot, amikor már a személyvonat szintén utbár volt Orcifalváról Vinga felé. Nagy köd volt és csak a két mozdony vezetőjének éberségén mult, hogy a sűrű ködben idejekorán észrevették a fenyegető veszedelmet és mindketten fékezni tudtak. Az utasok között óriási pánik keletkezett. A tehervonat ezután visszament Vingára és csak ezután folytathatta útját, míg a személyvonat nagyobb késéssel jött Aradra. A vasuti hatóság megindította az eljárást, hogy kit terhel a felelősség a hibás vonatindításért.

Német hercegek kizárva

(A hollandi trónkérdés szabályozása.)

LONDON. Amsterdamból jelentik a Daily Mailnek, hogy a hollandi kamara befejezte világit az alkotmány egy pontjának megváltoztatása tárgyában, mely a hollandiai trónkérdés szabályozásáról szól. Az alkotmányba beillesztett új pont lehetővé teszi, hogy a jövőben német herceg kerülhessen Németalföld trónjára. Az esetben, ha Julianna hercegnő meghalna, a trónöröklés joga Vilma királynő oldalági rokonaira szállana. Az új pont azonban lehetségessé teszi azt is, hogy népszavazással döntsék ez esetben afölött, hogy megtartsák-e a monarchikus államformát, avagy a köztársasági rendszerre térnek-e át?

A Maros áldozata.

(Gyilkosság vagy baleset?)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy Micelaca mellett egy férfi holttestet fogtak ki a Marosból. A hulla nyakon fojtogatás nyomai látszottak és ezért megindították a nyomozást. A vízbeült embert, Nadabán György micelacai lakost, gnap boncolták fel és megállapították, hogy a vízbeülése előtt többrendbeli, nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett, azonban nem ezeknek a sérüléseknek a következményeképpen állott be a halál. A vizsgálat azt is kiderítette, hogy Nadabán a vízbeülése előtti estén barátaival az egyik micelacai korcsmában mulatott és onnan az egyik barátjával távozott. Mindketten már teljesen ittasak voltak. Utközben dulakodni is kezdtek és ekkor szenvedett több rendbeli könnyű testi sérülést Nadabán. A Marosba pedig valószínűleg úgy esett bele, hogy részegen botorkált a sötét folyó parton és a vízbe zuhant, ahol néhány perc alatt megfullt.

Az Erdélyi Színészegyesület az aradi színház ellen.

(Nem engedte az aradi társulatot Dévára. — Hogy fest a magyar színészet támogatása?)

A trianoni békekötés után megalkult az Erdélyi és Bánati Színészegyesület, amelynek az a feladata, hogy Erdély és Bánát magyar színészetét erkölcsi és ha kell: anyagi támogatásban részesítse. Az egyesület ugyanúgy alakult meg, ahogyan a Magyarországi Színészegyesület. Vannak tanácsstagjai, akik az összes ügyeket intézik. A tanácsban az aradi színház társulatának nincsen képviselője. Nem kutatjuk az okokat, hogy miért, csupán konstatáljuk a tény, hogy az aradi színház társulatának nincsen szószólója ebben az operett-egyesületben, amely személyi összetételében — tisztelet a csekély kivételnek — nem hivatott arra, hogy a magára maradt magyar színészet pártfogójaként tolja fel magát. A személyi torzsalkodásokkal nem akarunk foglalkozni. Az alábbiakban csak azt mondjuk el, hogy ez a Színészegyesületnek nevezett társaság milyen bünt követett el az aradi színház társulatát és egyúttal a magyar színészet ellen.

Aradon jelenleg román operett társulat vendégszerepel. Ilyen esetekben a magyar színésztörvény értelmében a Színészegyesületnek arról kell gondoskodnia, hogy az állomás nélkül maradt színház társulat arra az időre, amíg a vendégtársulat működik, más helyen játszassék.

A legalkalmasabb állomás Déva vagy Lugoj lett volna. Lugojra hívták is a társulatot rövid vendégszereplésre. Timisoarara nem lehetett menni, mert ott német-zi-

dó társulat játszik. Rövid ideig tartó vendégszereplésre lehetett volna menni, mert ehhez csak a helyi hatóságok engedélye szükséges. Az aradi színház társulat azonban sem Dévára, sem Lugojra, sem máshova nem mehetett, mert a nagytekintélyű Színészegyesület szigorú ukázt küldött az aradi társulat tagjainak, amelyben fegyelmi büntetéssel fenyegeti meg őket, ha bármely más városban játszanak. Ezenkívül valami Kovács Imre nevű vándordirektor, aki hat héttig szokott Déván működni, levelet írt dr. Robu főpolgármesternek, a kit szokatlan tónusban arra figyelmeztet, hogy ne üljön fel az aradi igazgató „kapzsiságának.” Ezek után természetesen, hogy az aradi színház társulat nem ment se Dévára, se máshová, hanem Aradon maradt és öt napig üres nézőtér előtt játszik délután. Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a nagyképi Színészegyesület, amely nagyhangon hirdeti a magyar színészet támogatását, pótolni fogja-e azt a hiányt, amely a december 1-i gázsifizetésekor hiányozni fog? Nem hisszük. De azt tudjuk és ezt a leghatározottabban leszögezzük, hogy az Egyesület tönkre akarja tenni az aradi magyar színészetet. Az ilyen támogatásból nem kérünk. Az Erdélyi és Bánati Színészegyesület ne támogassa agyon az aradi színház társulatot, hagyja, hogy úgy boldoguljon, a hogy tud. A tanácsstagok pedig foytassák tovább kisded intrikáikat, de az aradi színházat hagyják ki a játékból.

Az antant örízeti az exkirályt.

(Feloszloban a hertensteini udvartartás.)

FUNCHAL. Az exkirályi pár állandó őrzésére sok hivatalnok érkezett oda. A nagyköveti tanács részletes programot dolgozott ki Károly király és Zita királyné őrzésére. A hivatalnokokat a nagyköveti tanács nevezte ki.

BÉCS. A hertensteini udvar feloszloban van, Károly exkirály kísérete a szélrózsa minden irányában elszóródik. Seydel püspök, az udvari lelkész már megkapta a kiutasítási végzést és ezért elhagyja Svájc területét és Bécsbe jön, ahol a hercegségi palotában fog lakni. Steiner báró tartózkodási engedélyét négy hétre még meghosszabbították és így ő Svájcban marad egyelőre, hogy a hertensteini udvar függő adósságait rendezze. Hunyadi József gróf, a volt hadsegéd feleségével együtt követte uralkodóját a száműzetésbe. Hye báró, aki egy freiburgi bankban van alkalmazva, nem akar a kiutasító végzésnek engedelmessé válni és azt vitatja, hogy neki nem volt tudomása Károly exkirály szökéséről és ő csak a hertensteini telefon-

utasításokat követte. mikor teljesítette az exkirály többrendbeli megbízásait. Werkmann százados, a volt uralkodó sajtófőnöke egyelőre még szintén Svájcban van és onnan érélyes irásokat küldözget a francia lapok szerkesztőinek, akik Károly exkirályt kalandja miatt megtámadták. Így például André Cheradame, a l'Eclair szerkesztője azt írta, hogy Károly exkirályt a bajrok segítették megszökni és így ő tulajdonképpen a nagynémet eszmék szolgálatában állott. Werkmann százados erélyesen szembeszáll ezzel az állítással és levelében, amelyet a párisi lap főszerkesztőjéhez írt, kijelenti, hogy Károly, mint magyar ember a magyar nemzet érdekeinek védelmében cselekedte mindazt, amit tett.

— Ha ugymond — bajrok is segítettek Károlynak, az onnan magyarázható, hogy vannak egyes bajrok, akik tisztán látnak és felismerték és magukévá tették Károly igazságos ügyét. Egyébként a történelemben elég példája akad annak, hogy idege-

nek küzdöttek más nemzet ügyéért, amelyet igazságosnak találtak.

Werkmann kapitány válaszáat a „l'Eclair” teljes egészében leközli, de megjegyzi azt, hogy ezek az érvelések meglehetősen gyengék. Egyébként Funchalról, Madeira szigetéről táviratozzák a Daily Mailnek, hogy a Cardiff megérkezett a kikötőbe. Az angol konzul és portugál hatóságok üdvözölték a királyi párt, a lakosság lelkesen tüntetett. A királyi pár mosolyogva, meghatottan köszönte meg az ovációt. A kikötőből kocsin a Villa Viktoriába vitték őket.

Kalandos hír Rudnyánszkyról

(Trockij nővérét nőül vette?)

Megint kalandos hír érkezik Rudnyánszky Endre volt aradi lap szerkesztőről, aki tudvalevőleg csatlakozott az orosz kommunistákhoz és Oroszországban magyar nyelvű bolsevista lapot szerkesztett. Rudnyánszkyról sok kőszáhir terjedt el, amiből semmi sem felelt meg a valóságnak. Aradon lakó felesége többször kapott értesítést férjéről, aki mindig a leggyengédebb szeretettel gondolt hitvesére és leánykájára. Most az Amerikai Magyar Népszava arról értesül, hogy Rudnyánszky feleségül vette Trockij nővérét. Az a kalandos híradás természetesen éppen oly alaptalan, mint a többi annál is inkább, mert Rudnyánszky többször hívta Oroszországba Aradon lakó családját, amelyet a messzi távolban is híven szeret.

Megrontott gyermek.

(Alaptalan vád a mostoha-anya ellen.)

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az egyik környékbeli csendőrség letartóztatta Mica Jánosné 65 éves paraszttasszonyt, aki ellen az volt a vád, hogy 12 éves mostoha fiával fajtalankodott és a gyermek vérbajt kapott tőle. A gyermek az utóbbi időben levertséget vettek észre a rokonok. A máskor pajkos gyerek nagyon szesz gubbasztott a kerítés tövében és sirt. Orvoshoz vitték, aki megállapította róla, hogy vérbaja van. Micánét megvizsgálták az orvosok és megállapították, hogy egészséges. Az orvosi vélemény alapján a vizsgálóbíró megállapította, hogy a 12 éves fiú a vérbajt nem mostoha anyjától kapta. Micáné tagadja, hogy viszonya lett volna a kisfiúval és rágalomnak minősíti az egész vádat. A csendőrség most az irányban nyomoz, hogy a 12 éves fiú hol szerezte a betegséget.

— Tárgyal már a lakásbérbeadó bizottság. A lakásbérbeadó bizottság elnöke Orezeanu Romulus táblabíró ma hazaérkezett Bucurestiből és ma délután már az 5 elnöklete alatt számos lakásügyet tárgyalt a bizottság.

HIREK.

Tallán Béla meghalt.

Budapest. Báró Tallán Béla volt földmivelésiügyi miniszter ma Kiszomborban meghalt. Az elhunyt magyar politikus 1851-ben született. Iskolái elvégzése után bácskai birtokára vonult vissza, ahol gazdálkodott. Politikai képességei miatt a zombori választókerület szabadelvű-párti programmal képviselővé választotta. Amikor gróf Tisza István 1904-ben kormányt alakított, Tallánt vette maga mellé földmivelésiügyi miniszternek. Tallán 1905-ben, a szabadelvű-párt bukása után kimaradt a parlamentből és visszavonult a politikától. Erdemei elismerésül a bárói címet kapta.

— **Hétfőn megnyílik a parlament.** A Monitorul Oficial mai száma dekrétumot közöl, mely szerint a parlamenti ülészek megnyitása november hó 28-án lesz.

— **Kinevezések a rendőrségen.** A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli az aradi államrendőrségen az egységesítéssel kapcsolatban kinevezettek névsorát, amely szerint Gritta Ovidiu tartalékos főhadnagy elsőosztályú rendőrprefektus, P. Andreescu rendőrprefektusi igazgató, Teodor Miklós irodafőnök, Popescu Miklós rendőrprefektus, Jancu Traian alrendőrprefektus, Sztana Traján speciális rendőrfogalmazó, Bán Sándor rendőrtiszt fordító, Todor János és Deteschán János II. osztályú irodafőnök lett.

— **Feleleik a külföldi táviratok díját.** A külföldre feladott táviratok díjazása az aranyfrank árfolyam emelkedése folytán december 1-től kezdve megváltozik. A tarifaemelésre vonatkozó rendelet még nem készült el, azonban a külföldi táviratok mintegy hetvenöt százalékkal drágábbak lesznek.

— **Valuta-konferencia Párisban.** Páris. Az itteni pénzügyminiszteriumban megnyitották a valuta-konferenciát, amely azonban csak a régi latin érmeunio néhány függő kérdésének szabályozásával foglalkozik. A konferencián Belgium, Franciaország, Törökország, Olaszország és Svájc képviselői vesznek részt.

— **A zongoragyáros gyilkosai.** Budapest. Másfél évvel ezelőt meggyilkolták Reizsmann Jakab budapesti zongoragyárost, akit azzal az ürüggyel csaltak el lakásáról, hogy zongorát vesznek tőle. Azóta nyoma veszett. Most megjelent a főkapitányságon egy fiatalember és előadta, hogy ismeri a gyilkosokat, akik civódás közben elárulták, hogy Reizsmann óráját a Krisztina-téri osztornába dobták. A gyanúsítottakat, akik ellen sok súlyos bizonyíték merült fel, eloltgták. A két gyilkos Kovács Kornél és Kovács Árpád. Társaikat keresik.

Ujabb bonyodalom a gázgyár megváltásánál.

(Budapesten kell lefizetni a megváltási összeget.)

A budapesti Világítási és Erőátviteli Részvénytársaságtól ma délelőtt távirat érkezett Aradváros vezetőségéhez, amely szerint a részvénytársaság hajlandó elfogadni a városnak a gázgyár megváltására vonatkozó ajánlatát azzal a feltétellel, hogy a 600 ezer lei megváltási összeget a város ne aradi bankok útján utalja át Budapestre, hanem direkt Budapestre fizesse ki. Ezzel a távirattal a gázgyár megváltásának végleges befejezése elé újabb akadály gördült. Tudvalevőleg Radu Pancu prefektus annak idején nem hagyta jóvá a városi tanácsnak a gázgyár megváltására vonatkozó határozatát. A prefektus, mivel a tanács egyhangulag döntött a megváltás ügyében, most tudomásul vette a tanács határozatát és azt felterjesztette jóváhagyás végett a bel-

ügyminiszterhez. Mivel a budapesti Világítási és Erőátviteli Részvénytársaság sürgette a 600.000 lel kifizetését, a város azt az ajánlatot tette a részvénytársaságnak, hogy hajlandó átutalni a megváltási összeget, de ha a belügyminiszter azt nem hagyja jóvá, a részvénytársaság köteles azt visszafizetni. A városi tanácsnak az az álláspontja, hogy aradi bank útján hajlandó átutalni a 600.000 leit, a részvénytársaságnak azt az ajánlatát azonban, hogy a város ezt az összeget Budapestre fizesse ki, nem fogadhatja el, mert ha a belügyminiszter nem hagyja jóvá a tanács határozatát, úgy nagyon körülményes volna a 600.000 lei visszaszerzése Budapestre. A város ma táviratilag értesítette erről a Világítási és Erőátviteli Részvénytársaságot.

Nincs pénz. Budapesti pénzügyi kapacitás nyilatkozata.

BUDAPEST. A magyar gazdasági köröket most újból a pénzszűke problémája foglalkoztatja. Sokan azt tartják, hogy ez idézi elő az értékpapír piac árfolyamainak indokolatlan és a korona zürichi jegyzésével arányba nem állítható alacsonyosságát, de abban szinte minden vélemény egyezik, hogy nincs annyi pénz forgalomban, mint amennyit a drágulás kívánatosá tenne. A pénzszűke okaira és szimptomáira nézve Weiss Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke ezt a nyilatkozatot tette:

— A pénzszűke most természetes velejárója a gazdasági eseményeknek. Az őszi hónapokban, a termés finanszírozása idején, háboru előtt is, mindig pénzszűke volt. A mostani helyzetet abnormissá a hallatlanul magas árak és a királypuccs nyomán bekövetkezett gazdasági blokádnak teszik. Az árak az eddigieknél sokkal nagyobb összegeket vonnak el a pénzpiactól, a külfölddel való kereskedelmi forgalmunk hetek

óta meg van bénítva, nemcsak politikai, hanem technikai okokból is. Ehhez járul a közönség idegessége, amely gyakran a pénz teaurálásában nyilvánul meg és a spekuláció, amely a tőzsdén és a tőzsdén kívül több ezer embernek lett a kereseti forrása, ami szintén óriási összegeket tart lekötvén. Ez a kör egyre nagyobb és nagyobb dimenziókat ölt és nem utolsó sorban előidéző oka az abnormális tüneteknek. Ha az előjelek nem csálnak, a pénzszűke rövidesen enyhülni fog. Az áru forgalom lassanként meg fog indulni. A vasut nem nyerte ugyan vissza szállítóképeségét, de a politikai atmoszféra enyhülésével a forgalom egy részét mégis csak le fogja bonyolítani, míg a másik rész a vízforgalomé marad, amely ma már inkább használható, mint néhány nappal ezelőtt volt. Azt hiszem, hogy igen rövid időn belül a gazdasági élet minden terén mutatkozni fog a javulás hatása.

— **Betörés.** Oláriu Anna Str. Barátság (Rákóczi-utcai) lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakását alkucsal kinyitották, de ugylátszik valaki megzavarta a betörőket, mert csak egy 500 lei értékű aranyláncot vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Az elegáns cseléd lopott.** Dr. Steiner Félixné feljelentést tett nemrégiben az aradi járásbírósnál Gott Vilma nevű cselédleánya ellen, hogy az ágyruhából nagymennyiségű tollat lopott ki. Ma tárgyalta ezt az ügyet a járásbírósnál Gott Vilma tipikus utcai leány. Nagy tollas kalapban, olcsó ártört harisnyában és kifényesedett kék kosztümben jelent meg a tárgyaláson. Méltatlankodva tagadta a lopás vádját, majd a bizonyítékok sulya alatt belsmerete, hogy tényleg elvitt körülbelül 5 kilo tollat, amit egy házalónak el is adott. Ezt jogosan cselekedte, mert Steinerné jogalanul levont a béréből 100 leit. A járásbírósnak nem hozott ítéletet, hanem tekintettel arra, hogy az alkalmazzottak lopásai törvény szerint min-

den esetben a törvényszékhez tartoznak, áttette az aktákat a törvényszékhez. Gott Vilma mérgesen csapta be magát mögött az ajtót és az egész járásbírósnál folyosó viszhangzóit rettenetes káromkodásból.

— **Drágulnak a bécsi lapok.** Bécsi jelentés szerint az ottani lapok árát példányonként huszonnégy koronára emeltek fel.

Deutsche Tagespost és Schwäbische Volkspresse a Kelet hírlapiroda összes bódéinál és elárulóinál kapható.

— **Keresnek egy télibundát.** A rendőrség közli: Elűnt egy télibunda fekete seviolból készült, szilskín gallérral, a belső zsebjé felett dr. T. L. monogrammal. A kabát belése vignetával van ellátva melyre a Martics és Pák cég van rányomva. A kabát egyik zsebében egy zsebkendő és egy pár meggyiszimű bőrkefű volt. A közönséget figyelmezteti a rendőrség, hogyha ilyen kabátot kínál valaki eladásra, az illetőt adja át azonnal a postoló rendőrnök. Aki a rendőrséget nyomra vezet, magas jutalomban részesül.

— **Az antant és a soproni népszavazás.** Bécs. A párisi nagykövetségi konferencia mai ülésén soproni népszavazásról tárgyalt. A bécsi antant-körökben bizonyosra veszik, hogy a szövetséges hatalmak nyomást gyakorolnak Ausztriára, hogy a vélecei egyezményt a legrövidebb időn belül ratifikálja. A politikai pártoknak eddigi álláspontjuk az, hogy ez csak akkor történhet meg, ha a magyar csapatok kivonultak Nyugatmagyarországból.

— **A nyomor bűnre csábít.** Csáky János aradi órák ma feljelentést tett a rendőrségen Hehsz Mihály asztalos ellen, akinek 1400 lei értékű deszkát adott át, hogy abból neki bútor készítsen. Azonkívül Hehsz Mihály 400 lei előleget is felvette tőle. Hehsz Mihály a deszkákat eladta és a 400 lei előleget sem fizette vissza. Az asztalost a rendőrség megidézte. Nem tagadta a vádat, de azzal védekezett, hogy családos ember és nagy nyomorban él.

— **Előzött kommunista.** Prága. Alpáry Gyula magyar kommunista, aki fontos közleményeket hozott Moszkvából, letartóztaták.

— **A cigarettahüvelyeket 1921.** december 31-én tul nem szabad árusítani, mert a cigaretta monopól lévén, csak államilag árusítható. Ennek következtében 1921. december 31-én tul cigarettahüvely sehol sem lesz kapható és így mindazok, akik egyedül készítenek cigarettáikat, hüvelyszükségletüket csak december 31-ig fedezhetik. A raktáron levő készlet ennek folytán a Bloch H. cégnek még ezen rövid ideig ezenként huszonkilenc leiert kiutaltatik.

— **Bajban a bécsi egyetemek.** Bécs. Az itteni egyetemek egzisztenciális zavarokkal küzdenek és elhatározták, hogy a külföldi támogatásat kerik lemondásukoz.

— **Temetés ezemeteskoscsin.** Oroszországban az inség miatt a gyermekhalálozások annyira felszaporodtak, hogy a kis hullákat már ezemeteskoscsin szállítják sokadmagukkal el. Az emberek az utcán halva esnek össze, s ezalatt a mezőgazdasági gépek az utcákon rozsdásodnak. Egy orosz pap egy átutazó angol előtt kijelentette, hogy októberben burgonyával és füvel táplálkoztak s novemberre is maradt még egy kis burgonya, de decemberben már megkezdődik a haldoklás.

— **Egy benzinrobbanás borzalmas következményei.** Wiesbaden. A dortheimi Fauth olajgyárban tegnap délelőtt egy benzintartály, amint a pincébe vitték le, felrobbant. A 4 emeletes gyárépület összeomlott és öt vagy hat munkást a romjai alá temetett. A gyár olajkészlete a robbanás következtében lángba borult és az esti órákban még mindig hatalmasan égett. A szemközti levő gyárban az összes ablaktáblák betörték és száz munkásnő a szertahulló üvegszilánkoktól súlyos sérüléseket szenvedett.

A párisi kékszakkál.

(*Landru szellemeskedik. — Egy kis párisi hisztéria.*)

PARIS. A francia közvéleményt ezidőszent egységes esemény tartja lázban: a Landru-tárgyalás. A kékszakkál-rekordorakinek 283 nővel volt viszonya és 11-től szabadult meg egy kurta halta segítségével, valóságos népszerűségnek örvend. Kétségtelen, hogy Landru egyáltalán nem az a vádlott, akit a bizonyítékok súlyos megrögzöttség nélkül ellene nincs is kivéve noteszát, amelyben pontosan egy oldalra könyvelte áldozatait. Landru az egész eljárás alatt tagadt, minden keresztkérdésre talált valami talpraesett kibúvót s gyakran hozta zavarba bírít. A múlt hét végén általános vészkiáltás tárgyalta a párisi körök. Hogy a nagy pörre kétszázalékos tanut idéztek meg és a tanuk, továbbá az újságírók óriási száma miatt közönséget nem hoztak a tárgyalásba. Elkezdődött a proleklójárás. Nem kisebb személy befolyását vették igénybe, mint Millerand köztársasági elnökét. S hétfőn, a tárgyalás első napján, mégis behocsátást nyert vagy fuszonő néző. Az első sor közepén György görög herceg neje ült, körötte pedig párisi legelőgánsabb dámái.

A múlt héten kezdték felolvasni a vádiratot. Két napig tartott. Az akadémia hihetetlen terjedelműek. Mintegy négyezer különböző iratsomóból áll a per anvaga. A tárgyalás harmadik napján Cuchet asszonynak, a kékszakkál első áldozatának ügyét tárgyalta. A nő megismerkedett Landruval, rábizta ötezer frankot kivevő pénzét, felnőtt fiával együtt meg látogatta a férfit hírhedt gambaisi nyaralójában, azután nyomtanul eltűnt. Az asszony igazoló iratát, bizonyítványait Landru lakásán találták meg letartóztatásakor. A kékszakkál tagadást módszer elég primitív, csak a romantikára hajló párisi publikum izgulhat rajta. Valahányszor azt a kérdést adja föl neki az elnök, hogy hova utaztak, azt mondja, hogy az titok. Az ő és a hölgyek közös titka, amit nem árulhat el, idegen személyeket illető kérdésekről nem nyilatkoznak stb. Ez Landru állandó témája s emellett megmarad akkor is, amikor figyelmzették rá, hogy a fele forog kockán. Cuchet asszony ügye után a második áldozatnak, Labord-Line asszony ügye került sorra aki Bresille néven szerepel Landru noteszében. Landru itt is konokul tagad. Legjobb tromfja az a kifeltetés, hogy nincsen olyan gyilkos a világon, aki büntetvényt írásos nyommal magánál hordaná.

Érdekes bonyodalom állott elő Guillin Desirée takarítónő, a harmadik áldozat körül. A rendőrség ugyanis fölkeresett Párisban egy Guillin Desirée asszonyt, aki ugyancsak takarítónő, de él és virul. Morol-Oiefferi, a védőügyvéd ezen az alapon akarja ki fogatni sarkából a vádat, de be igazolódott, hogy csak névből és foglalkozásbeli azonosságról van szó. Landru áldozatai között azonban egy másik Guillin nevű asszony szerepel.

A tárgyalás folyamán Landru ropogó nyugalommal viselkedik. Határozottan

és félreismerhetetlen ironiával válaszol a feladott kérdésekre. Ime egy példa. Arról van szó, hogy Landru Cuchet asszonnyal való megismerkedése után 5000 frankot tett be az egyik bankba. A vádlott tagadja, hogy ez az asszonytól kapott pénz lett volna, hanem azt állítja, hogy a saját vagyonának egy része.

— Hát a vagyon másik része hol volt? — kérdi az elnök. — A zsebemben, felelt Landru. — Elnök: Nem valószínű, hogy olyan rendszeres ember, mint ön, többi vagyonáról semmi feljegyzést nem tett volna. — Landru: Talán azért tettem volna, hogy a szegény rendőrségnek valami nyomot adjak?

Máskor azt kérdik, hogy miért nem adott az ügyre vonatkozólag felvilágosítást a vizsgálóbírónak? — Nagyon el-lenszenves ember volt — felelt Landru.

A párisi lapok hasábjait írják a tárgyalásról. Hisztériás romantikával számolnak be Landru személyének részleteiről. Valóságos szenzációként írják meg, hogy amíg az első napon Landru híres körszakála aranyárgánának tánt, az utóbbi napokban egész sötétnek látszott.

A vitás ház.

(*Ki tizesse a tvér adósságot?*)

Érdekes ügyben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék. Csontos Mihály és Csontos Gábor a múlt évben közösen vásároltak egy korcsmát. A 100.000 lei vételárát Csontos Mihály fizette ki és megállapodást kötött öccsével, hogy mindaddig, amíg Csontos Gábor le nem fizeti 50.000 lei adósságát, addig a korcsma tulajdonjoga kizárólag őt illeti. A tavasszal meghalt Csontos Gábor s egy végrendeletet hagyott hátra, amelyben minden vagyonát gazdasszonyára, Sleiffer Juliskára hagyta. A gazdasszony át akarta venni Csontos Gábor korcsmarészét, de Csontos Mihály a szerződésre való hivatkozással kijelentette, hogy a korcsma az övé, mert öccse nem fizette ki a neki járó 50.000 leit és ő mindaddig csak kíméletességéből nem mondta ezt öccsének, mert nem akarta a nagybeteg embert felizgatni. A három hónappal ezelőtt tartott tárgyaláson Sleiffer Juliska ügyvédje azt hangoztatta, hogy a korcsmaépület értéke időközben legalább duplájára emelkedett és felkínálta, hogy megbizója, mint Csontos Gábor törvényes jog utódja, kifizeti Csontos Mihálynak az 50.000 lei adósságot és birtokába veszi a 100.000 lei értékű hátrézt Csontos Mihály viszont azt vitatta, hogy a szerződés szerint kizárólag Csontos Gábornak volt joga az adósságot kifizetni s több ízben tanuk előtt is hangoztatta, hogy csakis az ő személyének kölcsönzi a pénzt. Tanukat nevezett meg, akik hallották ezt a beszélgetést. A törvényszék ma tartott tárgyalásán kihallgatta Dömötör Pálnét és Dömötör Pált, akik kijelentették, hogy tényleg hallották, amint Csontos Mihály több ízben mondta öccsének, hogy csak úgy hitelezte neki ezt az összeget, ha halála után mindent az ő gyermekeire hagy. Csontos Gábor erre kijelen-

tette, hogy ő már életében is hajlandó mindent odaadni, mert hisz minden vagyona tulajdonképpen a bátyjé. Sleiffer Juliska védője kijelentette, hogy Demeterék vallomása nem megbízható, mert közeli rokonai Csontos Mihálynak és valószínűleg érdekelték az ügyben. A törvényszék hosszas tanácskozás után meghozta az ítéletet és kötelezte Csontos Mihályt, hogy a mennyiben Sleiffer Juliska megfizeti az 50.000 lei adósságot, köteles ráírni a fele házat. Az ítélet ellen Csontos Mihály ügyvédje felbezést nyújtott be.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Zürichi nyitás: Berlin 190, Newyork 530, Milano 2115, Prága 555, Budapest 57.5, Zágráb 175, Bucuresti hiányzik, Varsó 15, Bécs 17, lebélyezett osztrák kor. 12.

Zürichi zárlat: Berlin 190, Newyork 528, Milano 2110, Prága 555, Budapest 57.5, Zágráb 175, Varsó 16, Bécs 17, bélyezett osztrák korona 12.

Budapest. Napoleon d'Or 3070, dollár 900, leu 646, dinár 1155, márka 360, lira 3600, osztrák korona 14.62, rubel 56, sokol 947, lengyel márka 26.

— Megszűnt a tőzsdesztrájk Bécsben. Bécs. A bécsi tőzsde megszavazta a száz aranykoronás tagdíjat, aminek következtében a sztrájk megszűnt. A bécsi tőzsdén pénteken megindul a forgalom.

— Tilos a takarmány kivitele. A belügyminiszterium a májdnem az egész országban uralkodó nagy szárazság által okozott takarmányhiány enyhítése céljából s a véget, hogy a katonaság ilyenmü szükséglete, továbbá a teljesen hiányt szenvedő megyék lakosságának takarmányhiánya pótolhassék, a következő intézkedéseket léptette életbe: A minisztertanácsnak 3231. sz. alatt hozott s a Monitorul Oficial 137. számában közzétett rendeletével meg lett tiltva a takarmányművek kivitele. Ezenkívül az ugyancsak fenti számú Monitorul Oficialban közzétett 3227. számú minisztertanács rendelettel az összes takarmányművek ára a tavalyihoz képest jóval magasabb árakban maximálta. Ugyancsak az érintett célszattal a takarmánybó megyék prefectusai el lettek látva a szükséges utasításokkal a gyorsabb szállításra vonatkozólag, a CFR pedig a vagonkiutalások végett. Ennélfogva az érdekelt járuljanak kérvényekkel prefectusaikhoz, akik intézkedni fognak, hogy a szükséges arányban s a lehetőség határai között kielégítést nyerjenek.

— Az ezüst korona karrierje. Budapest. Az ezüst forintokban és koronákban különösen a múlt heti nagy hausnapokon volt feltűnően nagy forgalom. Az ezüstkoronákban dolgozó ügynökök azt mondják, hogy éppen úgy mint az aranynál, itt is, az arat csak nehezen tudják a szűkebb bugyellárisokból és az almáriumok fenekéről előcsalni. Mindenki vigyáz a békeidőből visszamaradt ezüst koronájára és forintosára, amelyet a visszakívánt békeidők szent klenodiumaként őriz. Dukáta, ezüstforintos és koronás csak akkor jön a piacra nagyobb tömegekben, amikor rekordárakat kínálnak érte. Így történt a

mult heti napokban is, amikor ezüstkoronásokban megvenhették és ezüstforintosokban százhusszal kötötték. Az általános piaci ellanyhulás után azonban a jó ezüst forintosok és koronások ára is lehanyaslott. A korona piaci ára 41 és fél, a forintosé pedig 107—108 korona.

— Az Angol-Magyar Bank vette meg a bécsi Pálffy-palotát. Bécs. A múlt évben nagy feltűnést keltett hogy a Wallnerstrassei Pálffy-palotát Kola Arzur és Richard vették meg. Az új tulajdonosok nemsokára a vétel megförténte után a Pálffy-hagyaték nagyértékű műkincseit árverésen eladták, többek között a híres Napoleon-íróasztalt is. Ezután megkezdtek a palota átalakítását és az átalakított helyiségekben bankházuk herendezését. Mint most értesülünk, a palotát a legutóbbi napokban az Angol-Magyar Bank szerezte meg.

Titkos egyezmény

Olaszország és Magyarország között.

BFCB. Az antanthoz közelálló körökben ismét erősen tartja magát az a hír, hogy Velencében Olaszország és Magyarország titkos egyezményt kötöttek. A titkos egyezményben Magyarország a lefegyverezés kérdésében kapott volna nagyobb engedményeket. Egy előkelő személyiség, aki a volt bécsi olasz követtel és Torrelával, a jelenlegi olasz külügyminiszterrel szoros összeköttetésben áll, kijelentette, hogy Olaszország azért követi ezt a politikát, mert szükség van arra, hogy Középeurópában előőrsöt szerezzen a Balkán felé és ezáltal Olaszország keze messzire érjen. Ennek a politikának a zászlóvivője Borghese Livio herceg, Torrela külügyminiszter és Castagnetta, a jelenlegi budapesti olasz követ.

Olaszország állítólag a királykérdés megoldásában is döntő befolyást akar gyakorolni Magyarországra, még pedig annyira, hogy jelöltet is ő akar Magyarországnak adni. Ezzel összefüggésben arról értesülünk, hogy a bécsi magyar emigránsok az utóbbi időben ismét élénk tevékenységet fejtenek ki és mindenütt tárgyalnak. Ezek a tárgyalások a Horthy-rezsim megváltoztatásául célozzák. Az utóbbi időben a bécsi emigránsok közül többen Belgrádba, Clujra és Prágába utaztak. A magyar jobboldali szociálisok is szívesebben látják, ha a Horthy-rezsimet királyi rezsim váltaná fel.

Lenin visszavonult.

BUDÁPEST. Rigán át korszakos szenzáció híre érkezik Oroszországból. Lenin elhagyta helyét és megalakult az új szovjetkormány, mely a mérsékelt Sinovievet választotta elnökévé. Az új tanácskormány szakított a diktaúra erőszakos politikáival és rendkívüli engedményeket tett a polgári társadalomnak. Valószínű hogy a magántulajdon elismerése terén is nagyszabású koncessziók történtek. Sinoviev a kormány átvételekor beszédet mondott, amelyben Szovjetország burzsoáziához fordult. Lelekes szavakkal méltatta a polgárság magatartását és azt fejtegette, hogy a forradalmi korszak lezárult s most a gazdasági munkára került a sor.

— Az orosz emigránsok jönnek haza — mondotta befejezősül — Miljukov számára is szabad az út, az orosz haza örömmel várja őt vissza.

Egyes szovjetujságok nyíltan követelik, hogy most már a burzsoáziának is adjanak jogokat.

